

**ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิ
ของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**
**THE RELATIONSHIP BETWEEN WORKING CAPITAL MANAGEMENT
TO PROFITABILITY OF CONSUMER PRODUCTS GROUP IN THE LISTED
COMPANY ON THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND**

จิตรลดา วิวัฒน์เจริญวงศ์

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: Chitlada.wi@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ ลูกหนี้ และยอดขายที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2557 จำนวนทั้งสิ้น 125 บริษัท โดยเมื่อมีการเก็บข้อมูลแล้วพบว่า มีบางบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน จึงทำให้มีบริษัทที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 115 บริษัท และมีข้อมูล 498 ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis : MRA)

ผลการวิจัยพบว่า ลูกหนี้และยอดขายมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกำไรสุทธิ ในขณะที่หนี้สินหมุนเวียนมีความสัมพันธ์ทางลบต่อกำไรสุทธิ สำหรับสินทรัพย์หมุนเวียนและเงินทุนหมุนเวียนสุทธิไม่มีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ: การจัดการเงินทุนหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ ความสามารถในการทำกำไร

ABSTRACT

The research of The Relationship Between Working Capital Management to Profitability of Consumer Products Group in The Listed Company on the Stock Exchange of Thailand was studied by focusing to the relationship between working capital management that consisted of Current Assets, Current Liabilities, Net Working Capital, Account Receivables, and Sales which effect to the net operating profitability. The data of studying was based on a secondary data that consist of annual report, financial statement, and financial statement disclosures of the listed company of the Stock Exchange of Thailand (or SET) and collected from

SET-SMART data-based on SET between 2012 to 2014 of 125 companies. After a data collection, found that, some companies had incomplete data which made a total company for this studying was only 115 companies for 498 data. The statistic to this studying was a Multiple Regression Analysis: MRA.

The research result was Account Receivable and Sales effected positively to profitability. On the other hand Current Liabilities effected negatively to profitability. Other while Current Assets and Net Working Capital did not relate to profitability with statistic significantly at 0.05.

KEYWORDS: Working Capital Management, Net Working Capital, Profitability.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การบริหารเงินทุนหมุนเวียนเป็นสิ่งสำคัญในการบริหารธุรกิจทุกประเภท และจะเป็นตัวนำไปสู่ผลกำไรของธุรกิจมากที่สุด ดังนั้นหน้าที่ของผู้บริหารการเงินที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการจัดการเงินทุนหมุนเวียน การบริหารสินทรัพย์หมุนเวียน และการบริหารหนี้สินหมุนเวียน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมระหว่างผลกำไรและความเสี่ยงที่มีผลต่อสภาพคล่องของธุรกิจ กล่าวคือ การจัดสรรเงินเพื่อลงทุนในสินทรัพย์ใดก็ตามโดยหลักทางการเงินพบว่า หากลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนจะมีผลทำให้สภาพคล่องต่ำ ความเสี่ยงสูง และมีผลกำไรสูง แต่หากลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าสินทรัพย์ถาวรจะมีผลทำให้สภาพคล่องสูง ความเสี่ยงต่ำ และมีผลกำไรต่ำ (ปริยานุช กิจรุ่งโรจน์เจริญ, 2560) จึงเห็นว่าการบริหารเงินทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องอาศัยดุลยพินิจในการบริหารว่าจะจัดสรรเงินทุนให้อยู่ในระดับใด จึงจะทำให้ธุรกิจมีกำไรและสภาพคล่องภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้

เงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) ประกอบไปด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน (Current Assets) และหนี้สินหมุนเวียน (Current Liabilities) ซึ่งทั้งสองประเภทนี้เป็นรายการที่มีความคล่องตัวสูง มีอัตราการหมุนเวียนสูงสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดหรือสามารถจ่ายชำระได้ในระยะเวลาอันสั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องให้ความสนใจอย่างใกล้ชิดเพราะรายการดังกล่าวมีความเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา หากเพิกเฉยหรือละเลยอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องและกำไรของกิจการได้ จากการศึกษาของ Deloof (2003) ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในประเทศเบลเยียม โดยใช้กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน (net operation income) และกำไรขั้นต้นจากการดำเนินงาน (gross operating income) เป็นตัวชี้วัดด้านความสามารถในการทำกำไร และใช้วงจรเงินสดเป็นตัวชี้วัดการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ผลจากการทดสอบพบว่า กิจการสามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ โดยการลดระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ และลดระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

นอกจากนี้ Lazaridis (2006) ได้ทดสอบความสัมพันธ์กับกิจการที่จดทะเบียนใน Athens Stock Exchange (ASE) ในปี 2001-2004 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรซึ่งวัดในรูปของกำไรจากการดำเนินงานขั้นต้น กับวงจรเงินสดและระยะเวลาในการจัดเก็บลูกหนี้ ระยะเวลาในการชำระหนี้ และอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ผลวิจัยพบว่า กำไรจากการดำเนินงานขั้นต้นมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับ

ระยะเวลาในการจัดหาเงินสดมาหมุนเวียนในกิจการและพบว่ากิจการสามารถสร้างผลกำไรได้จากการควบคุมเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมได้

จากการสำรวจพฤติกรรมการซื้อขายสินค้าอุปโภคบริโภคในประเทศไทยของบริษัทก้านตาร์ เวิลด์พาเนล (ไทยแลนด์) จำกัด ผู้ดำเนินธุรกิจการวิจัยพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค พบว่าตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคในเอเชียรวมทั้งประเทศไทยช่วง 3 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการเติบโตลดลงเฉลี่ยร้อยละ 50 โดยปี 2556 เอเชียโตร้อยละ 10 ในปี 2557 เอเชียโตร้อยละ 5.1 และในปี 2558 เอเชียโตร้อยละ 4.6 ในขณะที่ประเทศไทยปี 2556 โตร้อยละ 9.6 ในปี 2557 ประเทศไทยโตร้อยละ 3.3 และในปี 2558 ประเทศไทยโตเพียงร้อยละ 1.2 ถือเป็นการขายตัวต่ำสุดในรอบ 7 ปี นับตั้งแต่ปี 2552 ด้วยเหตุนี้เองปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคของประเทศไทยและเอเชียเติบโตลดลง ซึ่งมาจากผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อสินค้าลดลง แม้กระทั่งสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้ในชีวิตประจำวัน สถานการณ์ดังกล่าวนี้เกิดขึ้นทั้งในเขตเมืองและพื้นที่ต่างจังหวัด (กรุงเทพธุรกิจ, 2558)

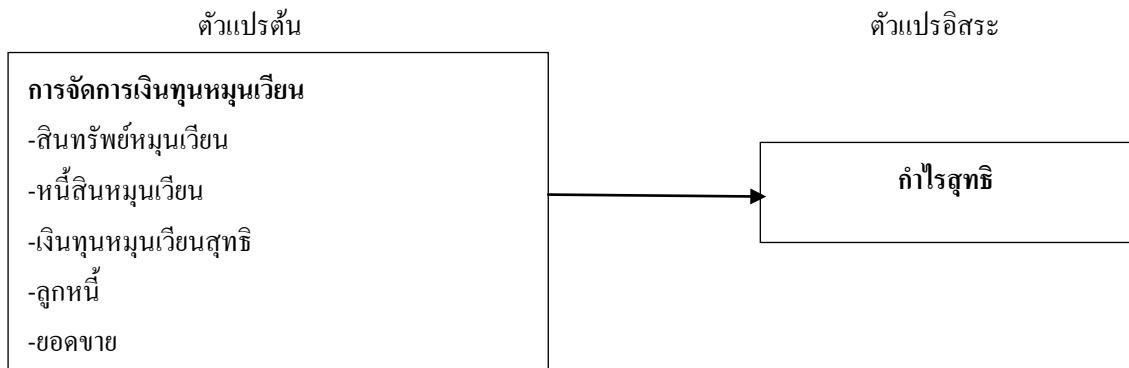
นอกจากนี้ ธารากร หทัยเจริญผล (2553) กล่าวว่าปัญหาสภาพคล่องของกิจการส่วนใหญ่เกิดจากการที่กิจการไม่สามารถบริหารลูกหนี้การค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือการให้ระยะเวลาสินเชื่อแก่ลูกหนี้การค้ายาวนานกว่าระยะเวลาสินเชื่อที่ได้รับจากเจ้าหนี้การค้า หรือการที่กิจการกำหนดราคาขายของสินค้าไว้ต่ำเกินไปจนไม่เพียงพอที่จะนำเอากำไรไปใช้จ่ายในการดำเนินงาน วิธีการแก้ปัญหาสภาพคล่องดังกล่าวส่วนใหญ่กิจการจะจัดหาแหล่งเงินทุนระยะสั้นเพิ่มขึ้น เช่น การออกตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือการกู้ยืมเงินจากธนาคาร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไร ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ จึงมุ่งเน้นศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค เนื่องจากเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีความต้องการปริมาณเงินทุนหมุนเวียนในการวางแผนต้นทุนของสินค้าในช่วงที่ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ จากการทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ DeLoof (2003) และ Lazaridis & Tryfonidis (2006) จึงได้นำมาเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากงบการเงินประจำปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-2557 เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิ

4.2 ประชากร

การศึกษานี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินประจำปี ในช่วงปี 2555-2557 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าอุตสาหกรรม จำนวน 125 บริษัท กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยทั้งสิ้นจำนวน 115 บริษัท เนื่องจากเมื่อมีการเก็บข้อมูลแล้วพบว่า จำนวน 10 บริษัทเป็นบริษัทที่เพิ่งจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงมีข้อมูลไม่ครบถ้วน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การจัดการเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ ซึ่งประกอบด้วยดังต่อไปนี้

1. สินทรัพย์หมุนเวียน
2. หนี้สินหมุนเวียน
3. เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ
4. ลูกหนี้
5. ยอดขาย

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ กำไรสุทธิ

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการในการวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากงบการเงินประจำปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555-2557 จากเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (www.setsmart.com) เพื่อใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิ

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วยรายงานประจำปี งบการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2555-2557 จำนวนทั้งสิ้น 115 บริษัท โดยเมื่อมีการเก็บข้อมูลแล้วพบว่า มีบางบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วน และมีข้อมูลจำนวน 498 ข้อมูล

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วจะทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการแจกแจงหรืออธิบายลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาทั่วไป สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ยของข้อมูล (Mean) ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เมื่อได้ตัวแปรแล้วจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis : MRA) เพื่อวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด ซึ่งจะเป็นไปตามสมมติฐานเมื่อระดับนัยสำคัญที่ได้มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดคือ 0.05

5. สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ ลูกหนี้ ยอดขายและกำไรสุทธิ ในการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา แสดงในตารางที่ 1 สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

สินทรัพย์หมุนเวียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3,196.1 ล้านบาท ค่าต่ำสุดมีมูลค่าเท่ากับ 225.75 ล้านบาท และมีค่าสูงสุดมีมูลค่าเท่ากับ 45,157.78 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7,564.11 ล้านบาท แสดงถึงมูลค่าของสินทรัพย์หมุนเวียนในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีค่าที่แตกต่างกันมากในแต่ละบริษัท

หนี้สินหมุนเวียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3,762.5 ล้านบาท ค่าต่ำสุดมีมูลค่าเท่ากับ 93.15 ล้านบาท และค่าสูงสุดมีมูลค่าเท่ากับ 52,581.09 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9,770.21 ล้านบาท แสดงถึง มูลค่าของหนี้สินหมุนเวียนในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีค่าที่แตกต่างกันมากในแต่ละบริษัท

เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ -326.93 ล้านบาท ค่าต่ำสุดมีมูลค่าเท่ากับ -19,200 ล้านบาท และค่าสูงสุดมีมูลค่าเท่ากับ 4,402.85 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2,331.53 ล้านบาท แสดงถึง มูลค่าของเงินทุนหมุนเวียนสุทธิในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีค่าไม่แตกต่างกันมากในแต่ละบริษัท

ลูกหนี้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,092.9 ล้านบาท ค่าต่ำสุดมีมูลค่าเท่ากับ 66.32 ล้านบาท และค่าสูงสุดมีมูลค่าเท่ากับ 16,616.91 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2,652.72 ล้านบาท แสดงถึง มูลค่าของลูกหนี้ในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีค่าไม่แตกต่างกันมากในแต่ละบริษัท

ยอดขาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8,131.5 ล้านบาท ค่าต่ำสุดมีมูลค่าเท่ากับ 161.96 ล้านบาท และค่าสูงสุดมีมูลค่าเท่ากับ 194,000 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 30,825.31 ล้านบาท แสดงถึง มูลค่าของยอดขายในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีค่าแตกต่างกันมากในแต่ละบริษัท

กำไรสุทธิ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 398.64 ล้านบาท ค่าต่ำสุดมีมูลค่าเท่ากับ -1,411.82 ล้านบาท และค่าสูงสุดมีมูลค่าเท่ากับ 11,622.4 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1,683.55 ล้านบาท แสดงถึง มูลค่าของกำไรสุทธิในกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคมีค่าไม่แตกต่างกันมากในแต่ละบริษัท

จากข้อมูลตารางที่ 1 พบว่า ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคในส่วนของคุณค่าสูงสุดโดยมีค่าเท่ากับ 30,825.31 ล้านบาท ในขณะที่ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในส่วนของคุณค่าต่ำสุดโดยมีค่าเท่ากับ 1,683.55 ล้านบาท

ตารางที่ 1 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สินทรัพย์หมุนเวียน	225.75	45,157.78	3,196.1	7,564.11
หนี้สินหมุนเวียน	93.15	52,851.09	3,762.5	9,770.21
เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ	-19,200	4,402.85	-326.93	2,331.53
ลูกหนี้	66.32	16,616.91	1,092.9	2,652.72
ยอดขาย	161.96	194,000	8,131.5	30,825.31
กำไรสุทธิ	-1,411.82	11,622.4	398.64	1,683.55

การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

เป็นสถิติที่ใช้เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใดและเพื่อให้ทราบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามมากน้อยเพียงใดซึ่งการทดสอบค่าทางสถิติเมื่อนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาสรุปและนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยหาค่าสัมพันธ์ทางสถิติ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีตัวแปรที่ใช้ในการทดสอบดังนี้

ตัวแปรอิสระ	คือ	สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ ลูกหนี้ ยอดขาย
ตัวแปรตาม	คือ	กำไรสุทธิ

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน (hypothesis testing) จะเริ่มด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยใช้หน่วยวิเคราะห์ทั้งหมดจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นวิธีการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในกรณีที่มีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัว และตัวแปรตาม 1 ตัว เพื่อให้ได้คำตอบจากการทดสอบตามสมมติฐาน ผลจากการทดสอบจากตารางที่ 2 ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.835 แสดงว่า การจัดการเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งประกอบด้วยสินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ ลูกหนี้ และยอดขาย สามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่มีต่อกำไรสุทธิได้ร้อยละ 83.5 ส่วนอีกร้อยละ 16.5 เกิดจากผลกระทบอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณา สำหรับการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 สินทรัพย์หมุนเวียนมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า สินทรัพย์หมุนเวียนไม่มีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.394 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 2 หนี้สินหมุนเวียนมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า หนี้สินหมุนเวียนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 3 เงินทุนหมุนเวียนสุทธิมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เงินทุนหมุนเวียนสุทธิไม่มีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.970 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 4 ลูกหนี้มีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลูกหนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 5 ยอดขายมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ยอดขายมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีค่า Sig. เท่ากับ 0.020 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การจัดการเงินทุนหมุนเวียน	Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
(Constant)		-1.874	0.064
สินทรัพย์หมุนเวียน	0.367	0.856	0.394
หนี้สินหมุนเวียน	-1.111	-5.756	0.000**
เงินทุนหมุนเวียนสุทธิ	0.002	0.038	0.970
ลูกหนี้	1.242	4.033	0.000**
ยอดขาย	0.323	2.358	0.020*

N = 115, R² = 0.834, F = 104.42, Sig. = 0.00

6. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การจัดการเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งประกอบด้วยลูกหนี้และยอดขายมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกำไรสุทธิ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 กล่าวคือบริษัทกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคที่มียอดขายสินค้าในจำนวนมากและมีลูกหนี้ที่เกิดจากการขายเชื่อในจำนวนมาก จะส่งผลทำให้มีกำไรของบริษัทเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภณ บุญถนอมวงศ์ (2558) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์ ที่พบว่าบริษัทที่มีประสิทธิภาพในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ หรือการแปรสภาพลูกหนี้การค้าเป็นเงินสดได้เร็ว แสดงว่าบริษัทนั้นมีการขายสินค้าและจัดเก็บเงินจำนวนมากได้เร็ว จึงทำให้มีเงินสดเข้ามาใช้ในกิจการได้เร็ว บริษัทจะไม่ขาดสภาพคล่อง ซึ่งทำให้ผลกำไรของบริษัทมีเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับ DeLoof (2003) ที่ได้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในเบลเยียม โดยใช้กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน (net operation income) และกำไรขั้นต้นจากการดำเนินงาน (gross operating income) เป็นตัวชี้วัดด้านความสามารถในการทำกำไร และใช้ช่วงจรรยาบรรณเป็นตัวชี้วัดการบริหารเงินทุนหมุนเวียน ผลจากการทดสอบพบว่า กิจการสามารถเพิ่มความสามารถในการทำกำไรได้ โดยการลดระยะเวลาในการเก็บเงินจากลูกหนี้ให้สั้นลง และลดระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อย่างไรก็ตามบริษัทที่สามารถกำหนดนโยบายการจัดเก็บหนี้ที่มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น อาจจะต้องมีการทำข้อมูลการจัดเก็บหนี้ให้ละเอียดขึ้น เช่นการจัดทำตารางอายุลูกหนี้ซึ่งแสดงระยะเวลาการเป็นหนี้ของลูกหนี้ หากบริษัทมีสัดส่วนลูกหนี้อายุสั้นมากกว่าลูกหนี้อายุยาว บริษัทย่อมมีนโยบายการจัดเก็บหนี้ที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ผลงานวิจัยพบว่า การจัดการเงินทุนหมุนเวียนซึ่งประกอบด้วยหนี้สินหมุนเวียนมีความสัมพันธ์ทางลบต่อกำไรสุทธิ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรารกร หทัยเจริญลาภ (2553) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนและผลการดำเนินงานของกิจการในอุตสาหกรรมการผลิตของ

ประเทศไทย พบว่ากิจการในกลุ่มตัวอย่างใช้นโยบายการจัดการจัดหาเงินทุนแบบระมัดระวัง (Conservative policy of financing working capital) เห็นความสัมพันธ์ของหนี้สินหมุนเวียนมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร กล่าวคือ ถ้ากิจการเพิ่มหนี้สินหมุนเวียนมากขึ้น จะทำให้ความสามารถในการทำกำไรของกิจการลดลง เพราะการใช้เงินทุนระยะสั้นในสัดส่วนที่สูงจะทำให้กิจการมีความเสี่ยงในการชำระคืนสูงตามไปด้วย ดังนั้นกิจการควรที่จะจัดหาเงินทุนจากหนี้สินไม่หมุนเวียน เพื่อเป็นการสร้างความปลอดภัยซึ่งทำให้กิจการมีระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้สั้นยาวนานขึ้น และสอดคล้องกับ DeLoof (2003) และ Lazaridis & Tryfonidis (2006) ที่พบว่าหนี้สินหมุนเวียนมีความสัมพันธ์ในทางลบกับกำไรขั้นต้นจากการดำเนินงาน (gross operating profit) และลูกหนี้การค้า อย่างไรก็ตามผลการวิจัยพบว่าสินทรัพย์หมุนเวียนและเงินทุนหมุนเวียนสุทธิไม่มีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิ อาจเนื่องจากมูลค่าของสินทรัพย์หมุนเวียนมีปริมาณสินค้างเหลือในปริมาณที่มากเกินไป จึงไม่ส่งผลกระทบต่อกำไรสุทธิของกิจการ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ทำให้ผู้ซึ่งบการเงินและผู้ประกอบการกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคสามารถนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของบริษัทด้วยข้อมูลของการบริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียน โดยกำหนดนโยบายการจัดเก็บหนี้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะต้องมีการทำข้อมูลการจัดเก็บหนี้ให้ละเอียดขึ้น เช่น การจัดทำตารางอายุลูกหนี้ที่แสดงระยะเวลาการเป็นหนี้ของลูกหนี้ หากบริษัทมีสัดส่วนลูกหนี้อายุสั้นมากกว่าลูกหนี้อายุยาว จะส่งผลทำให้สามารถเก็บเงินในระยะเวลาอันสั้น จะเกิดสภาพคล่องและมีกำไรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้บริษัทยังสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพของลูกหนี้เฉพาะรายได้ เพื่อกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ พบว่าความสามารถในการทำกำไรของกิจการไม่มีความสัมพันธ์กับสินทรัพย์หมุนเวียนและเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ อาจเนื่องจากมีปริมาณสินค้างเหลือในปริมาณมากเกินไป ซึ่งผู้วิจัยไม่ได้เก็บข้อมูลของสินค้างเหลือ เพื่อหาความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิ ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป เห็นว่า การศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการเงินทุนหมุนเวียนควรให้ความสำคัญกับการบริหารสินค้างเหลือด้วย เนื่องจากสินค้างเหลือเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีสภาพคล่องค่อนข้างต่ำ เพราะต้องรอให้มีการขายก่อนจึงจะได้เงินสดมา รวมทั้งการหาความสัมพันธ์ในรูปของระยะเวลาที่เกิดขึ้นของลูกหนี้ สินค้า และเจ้าหนี้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของวงจรเงินสด นอกจากนี้การพิจารณาเปรียบเทียบด้วยขนาดของกิจการเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเพิ่มความความสามารถในการทำกำไรได้เช่นกัน

8. กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนที่มีต่อกำไรสุทธิของกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ความสำเร็จในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตาภรณ์ สตินจรรยาภรณ์ คณบดีคณะบัญชี ที่ได้กรุณาสละเวลาให้การสนับสนุน ให้ความรู้ คำปรึกษาและคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณาจารย์คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม รวมทั้งครอบครัวที่คอยให้ความสนับสนุน แสดงความห่วงใย ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำและมีส่วนช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมาซึ่งทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

9. เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพธุรกิจ. 2558. ยอดบริโภครถยนต์ในรอบ 7 ปี เลิกซื้อ-เน้นสินค้าราคาถูก. (online).

<http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/679195> สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2559.

จิรัตน์ สังข์แก้ว. 2544. การลงทุน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เฉลิมขวัญ คุรุบุญวงศ์. 2556. การจัดการทางการเงิน. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). การวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน. (online).

http://www.set.or.th/education/th/begin/stock_content04.pdf สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2558.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2559. SET50 & SET100 INDEX CONSTITUENTS. (online).

https://www.set.or.th/th/market/files/constituents/SET50_100_H2_2016.pdf สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2559

ชนากร หทัยเจริญลาภ. 2553. “ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเงินทุนหมุนเวียนและผลการดำเนินงานของกิจการในอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศไทย” การค้นคว้าอิสระ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการเงิน) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นุชจรี พิเชษฐกุล. 2556. การรายงานและการวิเคราะห์งบการเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 3. ปทุมธานี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีธบุรี.

ปริญญช กิจรุ่งโรจน์เจริญ. 2560. การบริหารเงินทุนหมุนเวียน (**Working Capital Management**). (online).

<http://www.bsru.ac.th/identity/archives/969> สืบค้นเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2560.

โสภณ บุญถนอมวงศ์. 2558. “ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพการบริหารสินทรัพย์” การค้นคว้าอิสระ ปริญญาการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Deloof, M. 2003. “Does Working Capital Management Affect Profitability of Belgian Firms?” **Journal of Business Finance & Accounting**. 30(3) & (4), April/May 2003, p.573-587. Blackwell Publishing.

Lazaridis, I. & Tryfonidis, D. 2006. “The relationship between working capital management and profitability of listed companies in the Athens Stock Exchange” **Journal of Financial Management and Analysis**. 19(1), p. 26-35.